

Edirne Anıtları

Ahmet Usal - Edirne Vergi Dairesi Başkanlığı

Aralık 25, 2006

İçindekiler

0.1	Edirne Anıtları	4
0.2	Şükrüpaşa Anıtı	4
0.3	Sarayıcı Balkan Savaşı Şehitliği	4
0.4	Kapıkule Yolu üzerindeki Şehitlik	4
0.5	Jandarma Şehitliği	4
0.6	Lozan Anıtı	5

0.1 Edirne Anıtları

Edirne’de pek çok tarihi yapı anıtsal olarak nitelenebilir. Selimiye Camisi buna iyi bir örnektir. Ancak yapılaş amacı kentin tarihi olaylarını ve kişilerini anmak olan ve kelime anlamıyla Anıt niteliğinde eserler şunlardır:

0.2 Şükrüpaşa Anıtı

Tarihe *Edirne Müdafii* olarak geçen, merhum Mehmet Şükrü Paşa adına yapılan anıtın ilk temeli 22 Haziran 1984 yılında atılmış ancak yapı belli bir seviyeye geldiğinde, mühendislik hataları nedeniyle çökmüştür.

14 yıl bu durumda kalan anıt, dönemin askeri komutanları Çetin Erman ve Zafer Özer Paşalarca yeniden ele alınmış; yeni bir proje çerçevesinde 4 ay içinde tamamlanarak 27.07.1998 tarihinde açılışı yapılmıştır. 31 Temmuz 1998 tarihinde Mehmet Şükrü Paşa’nın naaşı İstanbul Merkez Efendi Mezarlığı’ndan alınarak anıt mezara nakledilmiştir.

Anıt kompleksinin 16 bin m²’lik bölümü Anıt; 3 bin m²’si oturma grupları ve otopark, 10 bin m²’si ise yeşil alan durumundadır.

0.3 Sarayıçi Balkan Savaşı Şehitliği

Sarayıçi Balkan Savaşı Şehitliği, Balkan Savaşı’nda düşman işgaline karşılık verilen 300.000 şehit ve 1913 yılında Sarayıçi’nde aç ve susuz bırakılarak öldürülen 20 bin şehit anısına yaptırılan bir anıttır. Kültür Bakanlığı tarafından düzenlenen bu şehitlikte, Türkiye’nin her köşesinden isimler bulunmaktadır.

Aynı alanda, 1939 yılında yapılan Balkan Şehitleri Anıtı da yer almaktadır.

0.4 Kapıkule Yolu üzerindeki Şehitlik

Edirne’nin Bulgar işgalinden kurtulması (1913) ve Bulgar kuvvetlerinin kovalanması gününde öncü zabitlerden Yüzbaşı Reşit şehit olmuş ve anısına bir şehitlik yapılmıştır. I. Dünya Savaşı’nda Bulgar sınırı ötesinde kalınca Bulgarlar tarafından yıkılmış, ancak Cumhuriyet döneminde aynı yerde yeniden inşa edilmiştir.

İntikam anıtı olarak da bilinir.

Yüzbaşı Reşit Bey’in Mezarı da Selimiye Camisi bahçesinde bulunmaktadır.

0.5 Jandarma Şehitliği

Uzun ve güzelliklerle dolu Karaağaç Yolu’nun (Lozan Caddesi) ortalarında ve sağ yönde durulduğunda görülen yapıdır.

Burada, adı *Kara Gün* konulan 26 Mart 1913 tarihindeki Bulgar işgali sırasında gerçekleşen ibret dolu bir kahramanlık öyküsü yatar:

Edirne teslim olmuştur. Ama burada düşmanı bekleyen 9 jandarma (Bazılarına göre 12) bu haberi komutanlarından duyana ve yeni emir alana kadar savunma savaşı vermede kararlıdılar. Teslim haberlerine aldırılmazlar ve tamamı kahramanca savaşarak şehit olur. Kurtuluş Savaşı sırasında bu acı öyküyü dinleyen dönemin Valisi Hacı Adil Bey çok etkilenir ve bu kahramanlar için 1915'te bir anıt yapımına öncülük eder.

Anıt'ın projesi mimar Talat Bey ve bir Fransız mühendis tarafından hazırlanmıştır.

0.6 Lozan Anıtı

Edirne Karaağaç Semtinde bulunan Trakya Üniversitesi Rektörlüğü alanı içerisinde yer almaktadır. Anıtın dikilmesinde Trakya Üniversitesi ve Edirne Valiliği ile diğer kuruluşlar önemli bir çaba sarfetmişlerdir. Lozan Anlaşması ile Karaağaç'ın tekrar Türk topraklarına kazandırılmasını ve Lozan Anlaşmasında kazanılan diplomatik zaferi temsil etmektedir. Anıtın bitişiğinde ise Lozan Müzesi bulunmaktadır.

Lozan Barış Antlaşması ve Karaağaç'ın bu antlaşmayla kazanımı anısına, Trakya Üniversitesi ile Edirne Belediyesi'nin öncülüğünde yapılan Lozan Anıtı'nın temeli 29 Mart 1998'de atılmıştır. 19 Temmuz 1998'de dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından ziyarete açılan Lozan Anıtı üç yüksek sütundan oluşur.

Birincisinin yüksekliği 36.45 metredir ve Anadolu'yu sembolize eder. İkincisi 31.95 metredir ve Trakya'yı simgelemektedir.

Üçüncüsü ise 17.45 metre uzunluğu ile Karaağaç'ın simgesidir.

Beton çember, birliği, genç kız figürü; estetik, zerafet ve hukuku, kızın elindeki güvercin barış ve demokrasiyi, diğer elindeki belge de Lozan Anlaşmasını sembolize eder.

Anıtın yanında bulunan Lozan Müzesi, günün her saatinde ziyarete açıktır.

Lozan Anıtı son yıllarda Edirne'nin en çok ziyaret edilen noktalarından olup, Kurtuluş Savaşımızın bir özeti, gururumuzun ve barışa dönük çağrımızın göstergesidir.